

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

DRUGO ODJELJENJE

PREDMET SVORCAN PROTIV CRNE GORE

(Predstavka br. 1253/08)

PRESUDA

STRAZBUR

13. jun 2017. godine

Ova presuda je pravosnažna ali može biti predmet redakcijske izmjene.

U predmetu Svorcan protiv Crne Gore,

Evropski sud za ljudska prava (Drugo odjeljenje), na zasjedanju Vijeća u sastavu od:

Paul Lemmens, *predsjednik*,

Nebojša Vučinić,

Stéphanie Mourou-Vikström, *sudije*,

i Hasan Bakırcı, *zamjenik sekretara Odjeljenja*,

Poslije vijećanja na zatvorenoj sjednici održanoj 16. maja 2017. godine,

Donosi sledeću presudu koja je usvojena tog dana:

POSTUPAK

1. Predmet je pokrenut na osnovu predstavke (br. 1253/08) protiv Crne Gore koja je podnijeta Sudu na osnovu člana 34 Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu “Konvencija”) od strane državljanke Srbije, g-đe Olge Svorcan (u daljem tekstu “podnositeljka predstavke”), 24. decembra 2007. godine.

2. Vladu Crne Gore (u daljem tekstu “Vlada”) je zastupala njihova zastupnica, g-đa V. Pavličić.

3. Dana 3. decembra 2014. godine Vladi je komunicirana žalba u vezi dužine trajanja spornih postupaka, a ostatak predstavke je proglašen neprihvatljivim na osnovu Pravila 54 stav 3 Pravilnika Suda.

4. Vlada je uložila prigovor na ispitivanje predstavke od strane Vijeća. Nakon razmatranja Vladinog prigovora, Sud ga je odbacio.

ČINJENICE**OKOLNOSTI PREDMETA**

5. Podnositeljka predstavke je rođena 1950. godine i živi u Beogradu, Srbija.

6. Relevantne činjenice ovog predmeta, podnijete od strana u postupku, mogu biti sumirane kako slijedi.

A. Prva grupa postupaka

7. Dana 18. septembra 1995. godine podnositeljka predstavke i članovi njene porodice su pokrenuli postupak pred Osnovnim sudom u Herceg Novom tražeći da se izvrši podjela njihove zajedničke imovine.

8. Dana 5. maja 1997. godine Osnovni sud u Herceg Novom je obustavio ove postupke i uputio stranke da pokrenu poseban građanski postupak zbog velikog broja spornih pitanja.

B. Druga grupa postupaka

9. Dana 8. septembra 1997. godine rođaci podnositeljke predstavke su pokrenuli postupak protiv podnositeljke predstavke i njenih roditelja pred Osnovnim sudom u Herceg Novom. Dana 30. decembra 1997. godine, rođaci su podnijeli dodatnu žalbu u vezi iste stvari. Žalbe su nakon toga spojene i ispitivane u istim građanskim postupcima.

10. Dana 1. oktobra 2002. godine Osnovni sud u Herceg Novom je presudio protiv podnositeljke predstavke i njenih roditelja.

11. Dana 25. juna 2004. godine Viši sud u Podgorici je potvrdio ovu presudu po žalbi. Time je presuda postala pravosnažna. Podnositeljki predstavke je dostavljena 15. jula 2004. godine.

12. Dana 17. avgusta 2004. godine podnositeljka predstavke je izjavila reviziju Vrhovnom sudu Crne Gore.

13. Žalba je bila zagubljena do 20. januara 2006. godine kada su advokati podnositeljke predstavke intervenisali i urgirali kod organa vlasti da je pronađu. Dana 12. januara 2007. godine podnositeljka predstavke je dopunila svoju reviziju.

14. Dana 14. februara 2008. godine Vrhovni sud Crne Gore je odbacio reviziju podnositeljke predstavke kao neosnovanu. Odluka je dostavljena podnositeljki predstavke 6. marta 2008. godine.

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANA 6 STAV 1 KONVENCIJE

15. Podnositeljka predstavke se žalila da dužina trajanja gore navedenih postupaka, u cjelosti, nije bila u skladu sa zahtjevom “razumnog vremena” navedenog u članu 6 stav 1 Konvencije, u kojem je navedeno sledeće:

“Tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ..., svako ima pravo na ... suđenje u razumnom roku ... pred sudom ...”

A. Prihvatljivost

1. Usaglašenost ratione temporis

16. Vlada je navela da su sporni postupci započeti 1997. godine i da su okončani 14. februara 2008. godine, a da je tužena država ratifikovala

Konvenciju 3. marta 2004. godine. Shodno tome, žalbe podnositeljke predstavke nijesu u skladu sa odredbama Konvencije *ratione temporis*.

17. Podnositeljka predstavke je osporavala ove navode tvrdeći da su postupci započeti 1995. godine.

18. U smislu obimne sudske prakse po ovom pitanju (vidjeti, među mnogo primjera: *V.A.M. protiv Srbije*, br. 39177/05, stav 102, 13. mart 2007. godine, *Stevanović protiv Srbije*, br. 26642/05, stavovi 43-45, 9. oktobar 2007. godine; i *Velimirović protiv Crne Gore*, br. 20979/07, stav 34, 2. oktobar 2012. godine) i s obzirom da su postupci nastavljeni nakon datuma ratifikacije, Sud je utvrdio da oni jasno spadaju u *ratione temporis* nadležnost od 3. marta 2004. godine. Shodno tome, primjedbe Vlade moraju biti odbijene.

2. Iscrpljivanje domaćih pravnih lijekova

19. Vlada je tvrdila da podnositeljka predstavke nije iscrpila sve dostupne pravne lijekove i da su u vrijeme kada je predstavka podnijeta Sudu, postupci pred Vrhovnim sudom još uvijek bili u toku na domaćem nivou.

20. Podnositeljka predstavke nije dala komentare na ove navode.

21. Sud je već utvrdio da u vrijeme kada je predstavka podnijeta nije bilo djelotvornih pravnih lijekova u vezi dužine trajanja postupka: kontrolni zahtjev je postao djelotvoran pravni lijek od 4. septembra 2013. godine (vidjeti *Vukelić protiv Crne Gore*, br. 58258/09, stav 85, 4. jun 2013. godine), tužba za pravično zadovoljenje je postala djelotvoran pravni lijek 18. oktobra 2016. godine (vidjeti *Vučeljić protiv Crne Gore* (odluka), br. 59129/15, stav 13, 18. oktobar 2016. godine), dok je ustavna žalba postala djelotvoran pravni lijek od 20. marta 2015. godine (vidjeti *Siništaj i drugi protiv Crne Gore*, br. 1451/10 i 2 druge, stav 123, 24. novembar 2015. godine, i *Vučeljić protiv Crne Gore* (odluka), gore navedena, stav 31).

22. Sud dalje podsjeća da se posljednja faza postupaka može okončati nakon podnošenja predstavke Sudu, ali prije nego što Sud odluči o prihvatljivosti (vidjeti *Milić i Nikezić protiv Crne Gore*, br. 54999/10 i 10609/11, stav 74, 28. april 2015. godine). Sud ne vidi razlog da odstupa od ovih nalaza u predmetnoj predstavi i zaključuje, shodno tome, da primjedba Vlade mora biti odbačena.

3. Zaključak

23. Sud navodi da žalba podnositeljke predstavke nije očigledno neosnovana u smislu člana 35 stav 3 (a) Konvencije. Dalje navodi da nije neprihvatljiva ni po bilo kom drugom osnovu. Shodno tome, mora biti proglašena prihvatljivom.

B. Osnovanost

24. Sporni postupci su se dešavali u periodu od 18. septembra 1995. godine i 6. marta 2008. godine. To je period koji je trajao duže od dvanaest godina i pet mjeseci na tri nivoa nadležnosti.

25. Ipak, Sud može samo ispitivati period od 3. marta 2004. godine, kada je Konvencija stupila na snagu u odnosu na Crnu Goru, do 6. marta 2008. godine kada je podnositeljki predstavke dostavljena odluka Vrhovnog suda Crne Gore, što je više od četiri godine na dva stepena nadležnosti.

26. Sud ponavlja da razumnost dužine trajanja postupaka mora biti procijenjena u svjetlu okolnosti predmeta, kao i u odnosu na sledeće kriterijume: kompleksnost predmeta, ponašanje podnosioca predstavke i relevantnih organa, kao i važnost onoga što se za podnosioca predstavke dovodi u pitanje u sporu (vidjeti, između ostalih, *Frydlender protiv Francuske* [VV], br. 30979/96, stav 43, ECHR 2000-VII).

27. Sud je već utvrdio povredu člana 6 stav 1 Konvencije vezano za dužinu trajanja postupka pred samo jednom instancom (vidite, između ostalih, *Bunkate protiv Holandije*, 26. maj 1993. godine, stav 23, Serija A, br. 248-B i *Kudla protiv Poljske* [VV], br. 30210/96, stav 130, ECHR 2000-IX).

28. Ispitujući sav materijal koji mu je dostavljen, Sud smatra da Vlada nije dostavila bilo kakve činjenice ili argumente koje bi mogle ubijediti Sud da donese drugačiji zaključak u ovom predmetu. Nerazumno odlaganje pred Vrhovnim sudom, naročito, koje je trajalo gotovo tri godine i sedam mjeseci, kao i nedostatak bilo kakvog objašnjenja kojim bi se opravdalo takvo odlaganje, ukazuje na to da domaći organi nijesu postupali sa neophodnom revnošću u skladu sa članom 6 stav 1 Konvencije. Na osnovu toga, bilo je povrede člana 6 stav 1 Konvencije.

II. PRIMJENA ČLANA 41 KONVENCIJE

29. Članom 41 Konvencije je propisano:

“Kada Sud utvrdi prekršaj Konvencije ili Protokola uz nju, a unutrašnje pravo Visoke strane ugovornice u pitanju omogućava samo djelimičnu odštetu, Sud će, ako je to potrebno, pružiti pravično zadovoljenje oštećenoj strani.”

A. Šteta

30. Podnositeljka predstavke je podnijela zahtjev za 118.000,00 eura na ime nadoknade za materijalnu i nematerijalnu štetu.

31. Vlada je osporila ove zahtjeve.

32. Sud nije utvrdio bilo kakvu uzročnu vezu između utvrđene povrede i navedene materijalne štete; na osnovu toga, ovaj zahtjev je odbačen. S

druge strane, dodjeljuje podnositeljki predstavke 1.200,00 eura na ime nematerijalne štete.

B. Troškovi postupka

33. Podnositeljka predstavke je takođe podnijela zahtjev za 6.889,34 eura za troškove postupka koji su nastali pred domaćim sudovima i Sudom.

34. Vlada je osporila ove zahtjeve.

35. Na osnovu dokumenata koje posjeduje i sudske prakse, Sud smatra razumnim da dodijeli iznos od 100,00 eura kao nadoknadu za sve nastale troškove samo pred Sudom, s obzirom da na domaćem nivou nije bilo efikasnih pravnih lijekova na osnovu kojih bi se žalili na dužinu trajanja postupaka.

C. Kamata

36. Sud smatra prikladnim da zatezna kamata treba da bude bazirana na najnižoj kamatnoj stopi Evropske centralne banke, na koju treba dodati tri posto.

SA OVIH RAZLOGA, SUD, JEDNOGLASNO,

1. *Proglašava* žalbu podnositeljke predstavke u vezi dužine trajanja postupka prihvatljivom;
2. *Utvrdjuje* da je bilo povrede člana 6 stav 1 Konvencije;
3. *Utvrdjuje*
 - (a) da tužena država treba da plati podnositeljki predstavke, u roku od tri mjeseca od pravosnažnosti ove presude, u skladu sa članom 44 stav 2 Konvencije, sledeće iznose:
 - (i) 1.200,00 eura (hiljadu i dvije stotine eura), uvećane za bilo koje takse i poreze koji mogu nastati, na ime nematerijalne štete;
 - (ii) 100,00 eura (stotinu eura) uvećane za bilo koje takse i poreze koji mogu nastati za podnosiocje predstavki, na ime troškova i izdataka;
 - (b) da po isteku gore navedena tri mjeseca do isplate, treba isplatiti običnu kamatu na gore navedene iznose po stopi koja je jednaka najnižoj kamatnoj stopi Evropske centralne banke u tom periodu uz dodatak od tri procentna poena;

4. *Odbacuje* ostatak žalbe podnositeljke predstavke za pravičnim zadovoljenjem.

Sačinjeno na engleskom jeziku i dostavljeno u pisanoj formi na dan 13. jun 2017. godine, na osnovu pravila 77, stavovi 2 i 3 Poslovnika Suda.

Hasan Bakirci
Zamjenik Sekretara

Paul Lemmens
Predsjednik